

Gyakorlati példák tanároknak

Kapcsolódó tananyag: M3-T3-MLC1 – MI-támogatott akadálymentesítés és segítő technológiák

1. gyakorlat – a tanár saját tanulását segítő gyakorlat

Gyakorlat célja: felfedezni a hétköznapi eszközökön már elérhető MI-támogatott akadálymentesítő funkciókat, és értékelni minőségüket a saját szakterületen.

Cím: Akadálymentességi körút a saját eszközeimen

Gyakorlat: négy beépített vagy ingyenes eszköz kipróbálása egy saját tananyaggal, és értékelésük.

Időtartam: 30 perc

Munkaforma: egyéni munka

Eszközök: saját laptop és okostelefon (Windows/macOS, Android/iOS), Edge vagy Chrome böngésző, Be My Eyes vagy Seeing AI/Lookout alkalmazás

Utasítások:

1. Kapcsolja be az élő feliratozást¹ (ha az eszközön magyarul nem érhető el, használja az Élő átírás alkalmazást vagy a YouTube automatikus feliratát), és játsszon le egy rövid videót a szakterületéről. Figyelje meg, mennyire pontosan jelennek meg a szakkifejezések.
2. Nyisson meg egy feladatlapot a böngészőben vagy Wordben, és használja a Hangos felolvasás / Modern olvasó funkciót. Próbálja ki a sorfókusz és egy másik háttérszínt.
3. Fényképezzen le egy műhelyi tárgyat vagy nyomtatott útmutatót (embereket ne), és kérjen meg egy MI-alapú alkalmazást, hogy írja le vagy olvassa fel. Ellenőrizze a leírást.
4. Diktáljon le egy rövid bekezdést a beépített diktálási funkcióval. Számolja meg, hány javításra volt szükség.
5. Foglalja össze táblázatban: eszköz, mi működött, mi nem, mely tanulóknak lehet hasznos.

Tanulság:

- Sok hasznos akadálymentesítő eszköz ingyenes, és már telepítve van.
- A minőség függ a nyelvtől, a szakszókincstől és a zajtól – a saját tananyaggal való tesztelés elengedhetetlen.
- Ha a tanár maga ismeri az eszközöket, az az első lépés ahhoz, hogy a tanulóknak is felkínálja őket.

¹ Az **élő feliratozás** (Live Caption) olyan funkció, amely a készüléken lejátszott bármilyen hangot, például videót, podcastot vagy hívást, valós időben szöveggé alakít és feliratként megjelenít. Androidon és újabb Apple-eszközökön is megtalálható az akadálymentesítési beállítások között. Az **Élő átírás (Live Transcribe)** letölthető alkalmazás, amely a mikrofonon keresztül hallott beszédet írja le, tehát például a videót hangosan kell lejátszani mellette. Végül a **YouTube automatikus feliratát** a videó beállításainál lehet bekapcsolni.

2. gyakorlat – órai munka diákokkal

Gyakorlat célja: felhívni a tanulók figyelmét a tananyagokban rejlő akadályokra és az ezeket csökkentő eszközökre.

Cím: Akadályvadászat

Gyakorlat: a csoportok kitalált felhasználók szemszögéből elemeznek egy tananyagot, és kipróbálnak egy akadálycsökkentő eszközt.

Időtartam: 45 perc

Munkaforma: csoportmunka (3–4 fő)

Eszközök: egy feladatlap, egy rövid videó és egy műhelyi útmutató; perszónakártyák; beépített akadálymentesítő funkciókkal rendelkező iskolai eszközök

Utasítások:

1. Minden csoport kap egy tananyagot és két kitalált személyi kártyát (pl. „Dani nagyothalló”, „Eszter lassan olvas”, „Márk nem tudja használni a jobb kezét”).
2. A csoportok összegyűjtik, milyen akadályokba ütköznének a személyek a tananyaggal tanulás közben..
3. Minden csoport kiválaszt egy akadályt, és kipróbál egy eszközt, amely csökkenti azt (felirat, felolvasás, diktálás, képleírás).
4. A csoportok bemutatják az eredményeiket: mi segített, mi nem, és hogyan lehetne magát a tananyagot jobbra tenni.

Tanulság:

- Az akadály gyakran a tananyagban van, nem az emberben.
- A beépített eszközök sok akadályt megszüntethetnek – és nemcsak a fogyatékkal élőknek, hanem mindenkinek segíthetnek.
- Gyakran jobb magát a tananyagot módosítani, mint utólag eszközt hozzáadni.

Megjegyzés tanároknak:

- A feladatokban mindig kitalált személyekkel dolgozzanak; a soha ne az konkrét osztálytársak problémáiról legyen szó.
- Az óra előtt ellenőrizték az iskola kamera- és mikrofonhasználatra vonatkozó szabályait.

Szerzői jog © 2026 VITA Konzorcium

Ez a mű a Creative Commons Nevezd meg! – Így add tovább! 4.0 Nemzetközi Licenc (CC BY-SA 4.0) feltételei szerint újra felhasználható és átdolgozható.

Az Európai Unió finanszírozásával. A kifejtett nézetek és vélemények kizárólag a szerző(k)éi, és nem feltétlenül tükrözik az Európai Unió vagy a Nemzeti Ügynökség álláspontját.